

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsredovisning
för år 2023

Nämndens ordförande: Sofia Thuvesson
0515 – 88 50 72
sofia.thuvesson@falkoping.se

Förvaltningschef: Karina Bronell
0515 – 88 50 05
karina.bronell@falkoping.se

Innehållsförteckning

Nämndsberättelse.....	2
Inledning	2
Viktiga händelser för resultat och ekonomisk ställning.....	4
Nämndens uppföljningsarbete	7
Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping	8
Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping.....	14
Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas	16
Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning	17
Verksamhetsredovisning	19
Personalredovisning	20
Ekonomiska förutsättningar	22
Ekonomisk redovisning	24
Resultaträkning.....	24
Verksamhetsredovisning	25
Investeringsredovisning.....	27

Nämndsberättelse

Inledning

Syfte

Syftet med verksamhetsredovisningen är att vara ett stöd för uppföljning och analys av det föregående verksamhetsåret. Verksamhetsredovisningen syftar även till visa hur mål och ambitioner samspelet med nämndens ekonomiska resultat.

Verksamhetsredovisningen ska ha sin utgångspunkt i nämnden men även lyfta nämndens ansvar att bidra till kommunfullmäktiges övergripande mål och resultat.

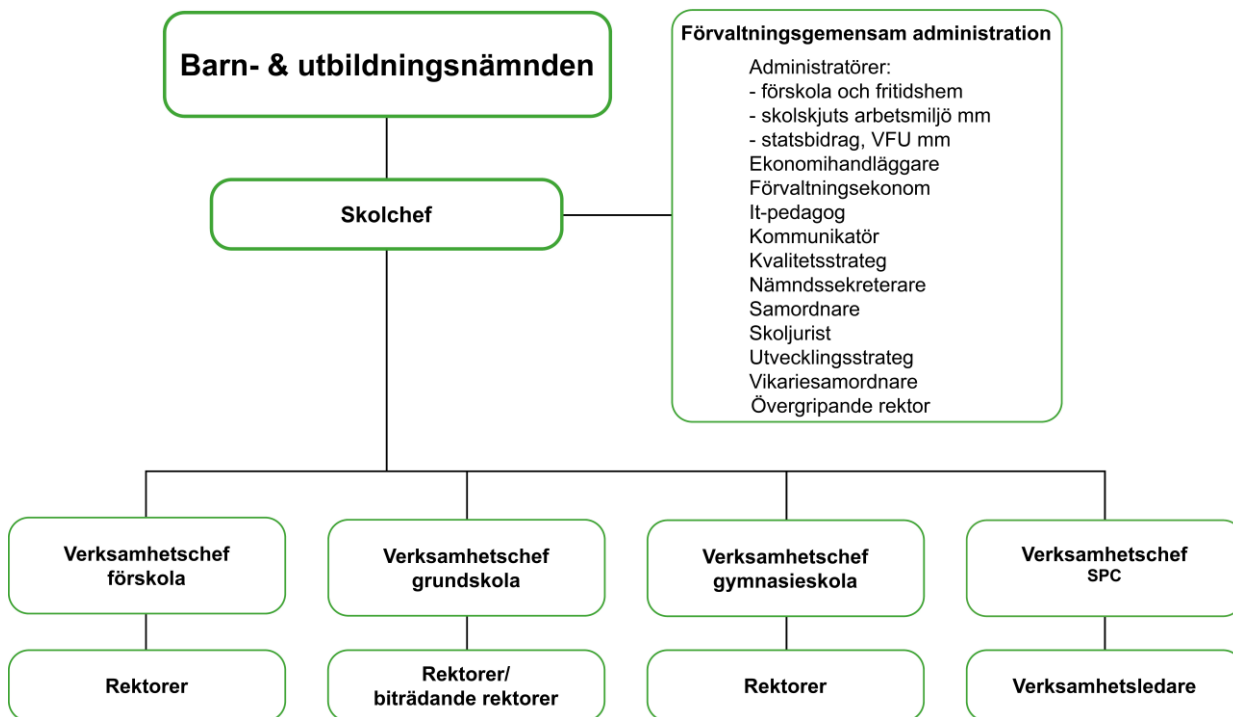
I framarbetandet av verksamhetsredovisning behöver hänsyn till hela styrkedjan tas vilket innebär att nationell styrning som kommunal styrning kan redovisas i rapporten.

Nämndens uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden utför kommunens uppdrag inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola enligt skollagen (2010:800), samt ansvarar för den kommunala kulturskolan och natt- och helgomsorg.

Organisation

Genomförandet av skolorganisationen pågår och startade med förändring av förvaltningens styrning och ledning. Under skolchef finns fyra verksamhetschefer som tillsammans med förvaltningsekonom och utvecklingsstrateg bildar förvaltningens ledningsgrupp.

Verksamhetsområden

Nämndens verksamhetsområden har en tydlig struktur och uppdelning med en ansvarig verksamhetschef per område. Dessa samverkar med övriga

ledningsgruppen för att nå en gemensam helhet i utbildningen.

Förskola

Förskola bedrivs och erbjuds i hela kommunen. De 17 kommunala förskolorna kompletteras med 11 fristående förskolor samt en verksamhet med pedagogisk omsorg. Kommunen erbjuder även natt- och

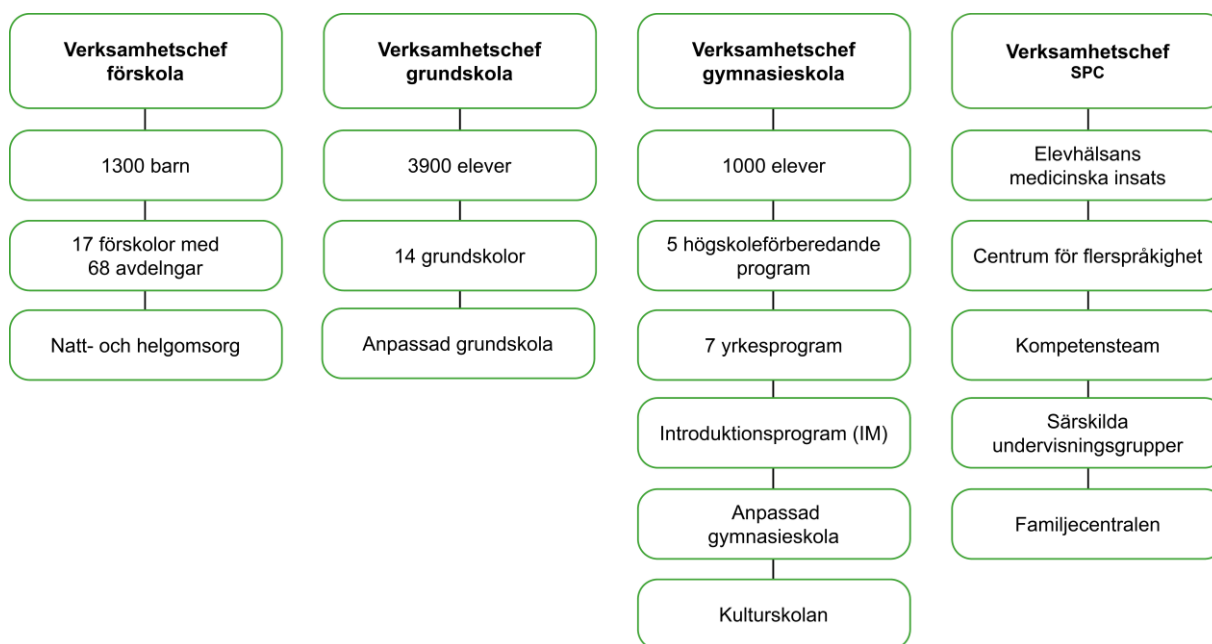

helgomsorg samt öppen förskola. På en av kommunens förskolor finns en avdelning anpassad för barn med funktionsvariationer.

Grundskola

Grundskolan befinner sig i en omorganisation. Elevantalet varierar från ca 80 – 610 elever/skola. I skolorganisationen blir skolorna mer likvärdiga och omfattar F-6, F-9 eller 7-9. Fortfarande finns en skola med ett enparallelligt högstadium. Verksamhetsområdet omfattar även anpassad grundskola och särskilda undervisningsgrupper med inriktning autism som är knutna till två grundskolor i centralorten. Fritidshem erbjuds på samtliga skolor med årskurs F-6. I centralorten finns en fristående grundskola med tillhörande fritidshem som omfattar ca 100 elever, F – 9. Denna fristående grundskola kommer att avvecklas i juni 2024.

Sedan hösten 2021 finns också Åsle friskola F-6 med ca 50 elever.

Kommunal verksamhet via avtalssamverkan

Barn- och utbildningsnämnden köper in delar av industriteknikprogrammet av Kinnarps AB. Den delen av utbildningen som köps in bedrivs i Kinnarps lokaler och med deras personal. Avtalet ska omförhandlas under våren 2024.

Gymnasieskola

Kommunens gymnasieskola erbjuder 11 nationella program, varav 5 är högskoleförberedande och 7 är yrkesförberedande. Inom dessa finns även möjlighet att kombinera studier med riksidrottsgymnasium (RIG) volleyboll eller NIU fotboll. Verksamhetsområdet rymmer även anpassad gymnasieskola.

Kommunens Kulturskola är organiserad under verksamhetschef för gymnasieskola.

Specialpedagogiskt centrum

Samordning av tvärprofessionella insatser för flerspråkighet samt barn- och elevhälsa finns samlat under specialpedagogiskt centrum (SPC). Inom verksamhetens uppdrag finns även två särskilda undervisningsgrupper.

Barn- och utbildningsnämnden har upphandlat alla skolskjuturer vilka utförs av flera olika bussbolag. Ny upphandling på skolskjuts genomfördes under 2021 och det nu gällande avtalet trädde i kraft i och med höstterminen 2022.

En ny skolskjutsupphandling utifrån de av nämnden beslutade nya riktlinjerna samt ny organisation av högstadieskolor är genomförd och kommer träda ikraft från höstterminen 2024.

Viktiga händelser för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsförändringar under år 2023

”Kriget i Ukraina påverkar nämndens verksamheter både direkt och indirekt. Direkt påverkas nämnden av ökade kostnader på, framför allt på drivmedel. På sikt kommer merparten av nämndens externa kostnader påverkas negativt då priset på drivmedel kommer påverka priset på andra produkter i större utsträckning, ett exempel är ökade skolskjutskostnader. Inflationen var hög och stigande redan i slutet av förra året och förvaltningen förväntar sig fortsatt stora prisökningar under 2023. Det höga elpriset får också en negativ påverkan på nämndens externa kostnader samt att det numer finns en risk för växelvis nedstängning av elnätet. Det medför att nämndens samtliga verksamheter måste planera för och kanske genomföra sitt uppdrag med begränsad tillgång på el under det kommande året.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Under 2023 har det skett en markant ökning av nämndens externa kostnader. Mycket av detta kan härledas ökade produktions- och logistikostnader för leverantörer, vilket till stor beror på ökade drivmedelskostnader.

”Kriget kan också innebära ett kraftigt ökat elevantal på kort tid för nämndens alla verksamheter, i och med att EU aktiverat massflyktingsdirektivet, men så har ännu inte skett. I nuläget är inte Falköpings Kommun en av migrationsverkets mottagningskommuner, men trots det har några familjer valt att flytta till Falköping. I enlighet med massflyktsdirektivet, så ska dessa barn och elever erbjudas förskola och skola.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Ingen nämnvärd effekt inom nämndens verksamhetsområden

”Migrationen in till kommunen har för övrigt avtagit och andelen nyanlända fortsätter att minska. Trots detta så är rörligheten mellan kommuner stor, vilket innebär att många flyttar in och många flyttar ut. Rektorerna lyfter detta fortsatt som ett stort påverkansområde för elevernas lärande när möjligheten till kontinuitet och stabilitet i klasserna ändras.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Minskningen av nyanlända elever har lett till att förvaltningen omorganiserat Centrum för flerspråkighet (CFF). Arbetet har tydliggjorts med handlingsplaner samt riktlinjer gällande

studiehandledning och modersmål för att möta förändringen.

”Skolorisationsbeslutet är fortsatt viktigt att genomföra då trångboddheten inom grundskolan påverkar både elevers, pedagogers samt rektorers arbetsmiljö. Bygget av den nya Platåskolan är överklagat vilket har medfört försening av genomförandet av en ny skolorisation.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Beslut från mark- och miljööverdomstolen har inkommit och kommunens process med genomförandet fortsätter.

”En viktig faktor för att barn och elever ska lyckas i förskola och skola handlar om kontinuitet. Dels att barnen och eleverna kontinuerligt deltar i undervisningen som erbjuds, men även att de som undervisar finns kvar över tid. En utmaning är kompetensförsörjningen inom både förskola, fritidshem och grundskola. Det är fortsatt svårt att rekrytera och förut-sättningarna att få tag på behörig personal är svår.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Statistik visar att flera grundskolor har ökat sin andel behörig personal. Fortsatt utmaning kring mellanstadiet på några ytterskolor.

”Regeringen har under de gångna åren utrett ett flertal områden, så som likvärdig skola, tioårig grundskola, gymnasieutredningen samt betygsutredningen. Samtliga förslag kommer att ha stor påverkan på utbildningsområdet.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Ett stort antal statliga utredningar har initierats. Nedan i redovisningen redovias de som haft påverkan i verksamheten.

1 juli 2023

”Ändringar i skollagen för att öka deltagandet i förskola som syftar till att fler barn ska gå i förskola och få möjlighet till bättre språkutveckling i svenska. Ändringarna innebar bland annat att kommunen hösten det år ett barn fyller tre år ska ta kontakt med barnets vårdnadshavare, om barnet inte redan har en förskoleplats. En annan ändring är att hemkommunen blir skyldig att erbjuda förskoleplats till vissa grupper av barn, även om deras vårdnadshavare inte har anmält önskemål om förskola.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Kartläggning genomförd och har redovisats i nämnd under hösten. Nya rutiner är framtagna.

”Regeringen har beslutat om en dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning som föreslås träda i kraft den 1 juli 2023 och tillämpas i fråga om utbildning som påbörjas 2025. Lagrådsremissen innehåller förslag som syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Detta kommer att innebära ett behov att utökad samverkan med näringslivet samt Lärcenter.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Den nya lagen trädde i kraft den första juli 2023 och arbetet med dimensioneringen pågår på regional (Skaraborgs) nivå.

2 juli 2023

”Grundsärskolan och gymnasiesärskolan byter namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. Benämningen träningskola tas bort och elevens val avskaffas i den anpassade grundskolan. Uttrycket utvecklingsstörning ersätts i skollagen av intellektuell funktionsnedsättning.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Förändringen genomförd.

Höstterminen 2023

”Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som ska ge elever på yrkesprogram ökade möjligheter att få grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå. De kurser som krävs för sådan grundläggande behörighet ska ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram.”

Uppföljning augusti: Förändringen genomförd, vilket innebär ökade kostnader för barn- och utbildningsnämnden.

Uppföljning digitaliseringsstrategin

Anpassa kommunens processer till digitala arbetsätt

Digitala hälsoenkäter och samtycken

”Varje år skickar skolsjuksköterskorna i kommunens skolor ut elevhälsoenkäter och samtyckesblanketter i pappersform till ett par årskurser. Detta arbetsflöde är idag analogt vilket innebär en stor arbetsinsats för både skolsköterskor och mentorer i de ut-

valda årskurserna. Under 2023 ämnar barn- och utbildningsförvaltningen att digitalisera denna process.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Digitala hälsoenkäter genomfördes under hösten 2023 i årskurs fyra, åtta och åk ett på gymnasiet. Enkäterna genomförs antingen när eleverna besöker skolsköterskan eller genom att skolsköterskan kommer ut till klassen. Effekterna som skolsköterskorna ser är att arbetsbördan har minskat i och med att de inte längre behöver hantera pappersblanketter. Systemet upplevs även som säkrare.

Genom att systemet ger möjlighet till att anonymisera svaren och sammanställa på grupp har skolsköterskorna nu bättre möjlighet att kunna bidra till det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet på skolorna.

Digitaliseringsplan

Redovisning 2023: Arbetet med en handlingsplan för digitalisering har pausats i väntan på att skolverket ska få ett nytt uppdrag från regeringen efter att regeringen rev upp förslaget med en nationell digitaliseringsplan sommaren 2023.

Distansoberoende tekniklösningar

Digital närvaro i klassrummet

”Under 2023 kommer barn- och utbildningsförvaltningen att pröva att erbjuda vissa elever att delta i undervisning på distans via en robot i klassrummet. Det kan till exempel vara elever som på grund av allvarlig sjukdom inte kan delta i den ordinarie undervisningen.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Erfarenheter från andra huvudmän som använt robotar i större skala pekar på att elevernas närvaro ökar ibland från nästan noll till ”normal” nivå av frånvaro upp till 5 procent. Projektet påverkades av osäkerhet kring tredjelandsöverföringar av personuppgifter och revideringar i skollagen men det juridiska läget är numera mer tydligt. Effekterna från projektet i Falköping är mycket positiva men det är tydligt att det även innebär en ökad arbetsinsats för personalen. Barn och utbildningsförvaltningen kommer fortsätta att använda robotar i de fall där det är förenligt med gällande lagstiftning och där roboten kan hjälpa eleven få en högre närvaro med slutmål att kunna gå tillbaka till ordinarie undervisning.

Systemintegrationer/automatisering/robotisering

Nytt elevregister

”Under 2025 kommer barn- och utbildningsförvaltningens leverantör av elevadministrativt system att lägga ned det elevregister som förvaltningen använder. Elevregistret är en grundbult i verksamheternas IT-system och sätter i mångt och mycket förutsättningar för vilka systemintegrationer som är möjliga att göra med andra system. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer därför att upphandla ett nytt elevadministrativt system under 2023.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: Upphandlingen har resulterat i ett system som lever upp till alla krav som ställdes. Det nya systemet är det system som skattades högst av användarna och har en årskostnad som är lägre än tidigare system. Det nya systemet kommer implementeras under 2024.

Artificiell intelligens

AI i undervisningen

”I slutet av 2022 lanserade forskningsbolaget openai Chatgpt. En chatbot med betydligt större förmågor än vad som tidigare funnits tillgängligt. Lanseringen av Chatgpt kan få stora konsekvenser för hur undervisningen kan bedrivas. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer att utreda vilka utmaningar och möjligheter Chatgpt innebär.” VP 2023 - 2025

Redovisning 2023: AI-utvecklingen har under 2023 fortsatt i en snabb takt och har inneburit en del utmaningar för verksamheten. Framför allt för hemarbeten. AI har samtidigt potentialen att kunna minska arbetsbördan för pedagoger men dessa lösningar kommer sannolikt ta längre tid att utvärdera och implementera. Under 2023 har även lagstiftaren tagit sig an AI frågan och ny lagstiftning är på gång vilket också kommer forma förutsättningarna för AI i framtiden.

Händelser av väsentlig betydelse

Vi har under året sett en kraftig ökning av antalet elever i behov av taxiresor. Det beror i huvudsak på antalet elever som har växelvis boende samt att den extra studietiden innebär att flera elever inte kan åka med ordinarie skolskjutsturer. Det har inneburit ökade kostnader för barn och utbildningsnämnden.

Den garanterade studietiden inom gymnasieskolans yrkesprogram har utökats från höstterminen 2023. Det innebär att flera timmar undervisning måste schemaläggas på yrkesprogrammen vilket leder till ökade personalkostnader och ökat behov av undervisningslokaler.

Nämndens uppföljningsarbete

Uppföljningsarbete

Återkoppling till nämnd

Enligt Skolverkets "Allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete" ska huvudmannen skapa rutiner för att underlätta det systematiska arbetet. Huvudmannens uppgift är att säkerställa att arbetet utgår från de nationella målen, att skapa förutsättningar för ett sådant arbete samt att utveckla utbildningen i enlighet med målen. Barn- och utbildningsnämnden fattade beslut om riktlinjer i maj 2016. Dessa revideras årligen i maj månad och bidrar till att samordna nationella och kommunala mål och krav samt synliggöra det systematiska uppföljningsarbetet. I samband med beslutet togs ett årshjul fram som tydliggör och skapar framförhållning i rapporteringen av måluppfyllelse för prioriterade mål kvartalsvis till nämnden. Även årshjulet har reviderats och utvecklats och från 2018 finns en gemensam uppföljningsstruktur framtagen för Falköpings kommun.

Budgetuppföljning till nämnd sker månadsvis för att bidra till tillit i styrkedjan och ge nämnden en löpande insyn i ekonomin. Rapporterna per 30/4 och per 31/8 är verksamhetsrapporter och verksamhetsrapport 2 är ett delårsbokslut. Verksamhetsrapporterna går upp i kommunens övergripande delårsrapporter och bidrar till helheten i kommunen.

Nämndens styrkedja

För att det systematiska utvecklingsarbetet ska få effekt i organisationen krävs att varje led känner sig delaktig i processen och att arbetet utgår från verksamhetens behov. Resultaten analyseras och rapporteras från varje nivå upp till huvudman. Det är av största vikt att skapa förtroende och tillit i styrkedjan och att återkoppling sker från nämnd via ledare tillbaka till verksamheterna, personal och elever/vårdnadshavare.

Från och med den 1 augusti 2022 skärptes skrivningen i skollagen kap 4 gällande det systematiska kvalitetsarbetet. I 3§ kap 4 står det "Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå

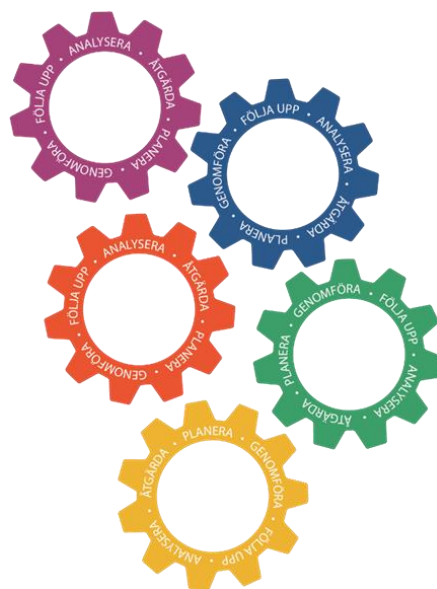
systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningsresultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen."

Även på enhetsnivå stärktes skrivningen; "Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3§ ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styck-ena."

Det nya nationella kvalitetssystemet ska implementeras och samordnas med nämndens verksamhetsuppföljning 2024. Under 2023 har arbetet påbörjats och en kvalitetsdialog genomfördes med Skolverket i syfte att stärka likvärdighet och kvalitet i det systematiska kvalitetsarbetet. Tre fokusområden som kom fram i kvalitetsdialogen var:

- Stärka förvaltningens kompensatoriska arbete.
- Stärka förvaltningens arbete gällande hälsofrämjande lärmiljöer.
- Stärka den professionella utvecklingen inom samtliga skolformer.

Insatser som görs inom respektive område beskrivs i förvaltningens utbildningsplan.

Skapa förutsättningar för ett socialt hållbart Falköping

I Falköpings kommun skapas det goda livet – det är tillsammans som ett hållbart samhälle utvecklas

Verksamhetsredovisningen är en sammanfattning av vad som skett under 2023. Det är en redovisning av den plan som är beskriven i VP 2023 – 2025. Underlag som redovisningen utgår ifrån är bland annat statistik från Skolverket, dialoguppföljning med verksamhetschefer, rektorers kvartalsredovisningar samt uppföljning med ansvarig för respektive insats.

Ett socialt hållbart Falköping ska skapa förutsättningar för barn och elevers utveckling, lärande och utbildning hela vägen genom hela utbildningskedjan. Det innebär för barn- och utbildningsnämnden ett fokus kring barns och elevers kunskaper och lärande och hur vi kan arbeta kompensatoriskt för att ge alla barn och elever liknande förutsättningar. Samarbete, helhetssyn och samsyn krävs genom hela styrkedjan och inom hela kommunen. Målet kräver samverkan mellan nämnder för att fler barn och elever ska kunna nå längre i sin utbildning och utveckling.

Förebyggande insatser barn och unga

Öka närvaron i förskola

Under våren 2023 genomfördes en kartläggning gällande vilka barn som då inte var inskrivna i förskolan. Förskolorna har följt upp och säkerställt att alla barn erbjuds en plats samt närvarar i förskolan. De familjer som inte har sina barn inskrivna har fått ett besök och blivit informerade om förskolan som finns i deras närhet. Nya rutiner är framtagna utifrån det nya lagkravet och har arbetats utifrån från och med hösten 2023.

Närvaron har under höstterminen 2023 ökat och ligger mellan 60 – 70 procent tisdag till torsdag och mellan 40-60 procent måndagar och fredagar. Att procentandelen är högre tisdag till torsdag beror till stor del på att de barn som går 15 timmar är förlagda där. Denna mätning är ett trubbigt instru-

ment och det finns behov av att ta fram en mer nyanserad bild där man kan se vilka barn det är som har hög frånvaro från sin inskrivna tid.

Språkutvecklande arbetssätt

Inom förskolan har man under flera år fokuserat på att stärka det språkutvecklande arbetet. Genom föreläsningar, boksamtal, handledning och kollegialt lärande har man höjt kompetensen inom förskolan. En metod som idag används på samtliga förskolor är alternativ kompletterande kommunikation (AKK). Detta för att även ge de barn som inte har ett utvecklat språk möjlighet till att kommunicera. Trots den mängd insatser som genomförts kommer många barn till förskoleklass utan tillräckliga kunskaper i det svenska språket, vilket till viss del kan förklaras med den låga närvaron samt att andelen barn med annat modersmål är högre i Falköpings Kommun än i riket. Kanske är förskolan ett av de viktigaste integrationsverktygen kommunen kan använda för att tidigt ge de flerspråkiga barnen förutsättningar att ta del av det svenska språket, undervisning och utbildning.

Närvaroarbete

Inom grundskolan har fokus varit att aktualisera och revidera närvaroplanen och i den synliggöra mentors roll i arbetet med elevers frånvaro. Planen färdiggjordes till höstterminen 2023 och ett implementeringsarbete har påbörjats inom ramen för ett SKR projekt. Begreppet problematiska frånvaro kommer att användas framöver. Frånvaron kommer att mätas och följas på skolnivå samt huvudmannanivå. Det kommer vara ett större fokus på det förebyggande arbetet samt mentors ansvar med stöd av olika professioner i närvaroarbetet.

Inom gymnasiet har en ny ärendegång implementerats och börjat användas. Gymnasiets rektorer upplever att de har bättre koll på vilka elever som inte närvarar. Rektorerna beskriver att frånvaron

är en stor orsak till elevers bristande måluppfyllelse. Även detta arbete ska implementeras under kommande år och görs inom SKR projektet.

Uppföljning av samverkan mellan förvaltningar

Den pågående samverkan, som varit de senaste åren, med socialförvaltningen har fortsatt 2023. Det regelbundna träffar som planerats mellan förvaltningarna har genomförts. Under våren fick rektorer inom barn- och utbildning en genomgång gällande ärendegångar för beslut om omhändertagande av barn samt genomgång av ny socialtjänstlag. Under höstterminen var fortbildningen fokuserad på vikten av elevers närvaro i skolan. Det gemensamma projekt som barn- och utbildning och socialförvaltningen har i KRAFT har utvärderats och resultatet har redovisats för båda förvaltningarnas nämnder samt för rektorer. Sammanfattning och slutsatser kan läsas i rapporten.

Uppföljning av utvecklingsarbetet gällande barn- och elevhälsan.

Utbildningsinsatser gällande barn- och elevhälsan har getts till personal i hela förvaltningen under läsåret 22/23. Arbetet har under året fortsatt med fokus på att stärka det förebyggande, främjande och åtgärdande arbetet. Under hösten 2023 har det getts en digital föreläsningsserie för all pedagogisk personal gällande metakognition, självreglering och studiestrategier. Den utbildning som under våren gavs för en speciallärare/pedagog per skolenhet gavs på nytt i höstas för fler speciallärare/pedagoger samt skolpsykologer. Den genomlysning som gjorts, gällande särskilda undervisningsgrupperna är klar och lätt till att ett arbete med en konkret plan påbörjats. Ett ny övergripande barn- och elevhälsoplan har tagits fram. Under hösten processades planen med rektorer samt skolenheternas elevhälsoteam. Beslut har även tagits gällande att byta namn från Specialpedagogiskt Centrum till Centrala barn- och elevhälsan. Insatserna kommer att följas upp vårterminen 2024.

Alla elever når målen

Måluppfyllelse årskurs 9

Resultat årskurs 9

Våren 2023 var 78,6 procent av eleverna behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan före lovskola. Efter lovskola var 83,9 procent behöriga.

Slutbetyget är en ökning med 1,9 procentenheter jämfört med det föregående läsåret. 64 elever (16 procent) saknade behörighet till något av gymnasieskolans nationella program. Måluppfyllelsen i riket var 85,6 procent (83,7 procent kommunal huvudman samt 91 procent enskild huvudman.) Variationen, gällande behörighet till nationellt program, mellan kommunens skolenheter är stor. Variationen är mellan 77,5 procent och 100 procent. Då storleken på skolenheternas elevgrupper varierar från 20 till 200 så påverkar det statistiken mer på skolorna med färre elever.

Andelen elever i årskurs nio som når kunskapskraven i alla ämnen minskar

Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har varit förhållandevis stabilt mellan 2018 – 2021. 2022 blev en markant minskning från 73,3 till 66,8 procent. År 2023 ökade andelen något till 67,7 procent. Andelen i riket har minskat från 74 procent 2022 till 71 procent 2023.

Flickor lyckas något bättre än pojkar

I årskurs 9 är fler pojkar behöriga till ett yrkesprogram än flickor före lovskola. Det har skett en nedgång bland flickor men uppgång bland pojkar jämfört med föregående läsår. Bland flickorna sjönk andelen med 4,6 procentenheter till 77,4. För pojkarna steg andelen med 6,8 procentenhet till 79,2 procent. Andelen behöriga flickor ökade efter lovskola med 7 procent till 84,7 och andelen behöriga pojkar ökade med 4,1 procent till 83,3. Detta innebär att efter lovskola har elevernas resultat ökat jmf med tidigare läsår. Pojkarnas resultat varierar stort mellan åren medan flickornas har legat stabilt med undantag för detta läsår. I riket som helhet är flickor behöriga till yrkesprogram i större utsträckning än pojkar.

Meritvärdet minskar för eleverna i årskurs nio

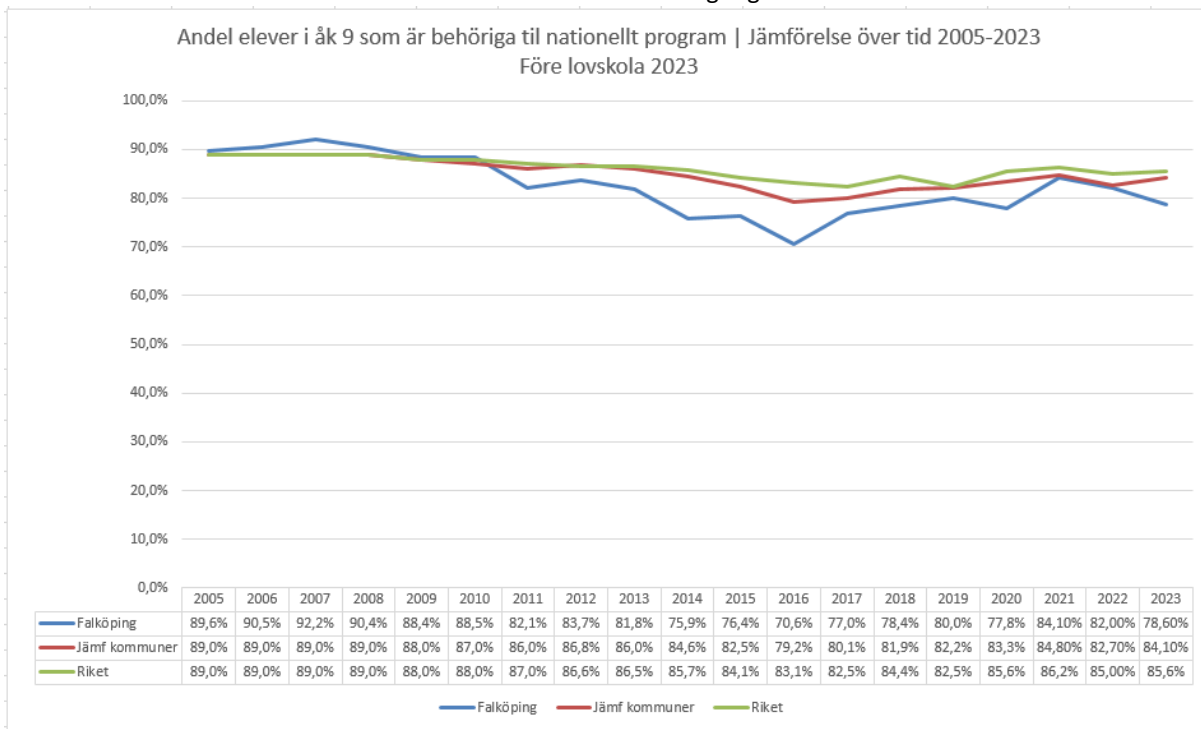
Våren 2023 var det genomsnittliga meritvärdet för 17 ämnen 208,7 poäng. Det är en minskning med 9 poäng (17 ämnen) jämfört med våren 2022. Flickors meritvärde var 224,5 poäng jmf med pojkarnas vilket var 196,4 poäng.

Nationella prov åk 9

I de nationella proven för åk 9 har 77,3 procent av eleverna nått kravnivån i matematik vilket är en nedgång från förra årets 79,9 procent. I svenska

har 84,1 procent fått godkänt i provet vilket är en ökning från 82,6 procent. I engelska har 86,4 procent vilket är en markant ökning från förra årets 75,0 procent. Inom naturorienterande ämnen (NO) når 72,9 procent godkänt och inom Samhällsorienterande ämnen (SO) når 81,8 procent godkänt. I denna statistik finns även de elever som inte deltagit i proven. I jämförelse med betyg så varierar be-

dömningen även här mellan kommunens skolenheter. Inom matematik höjs betyget i högre grad i jämf med nationella proven än i engelska där betygen sänks i högre grad. Här har variationen minskat från förra året och i matematik är relationen mellan betyg och nationella prov likvärdig i kommunen. I svenska och engelska är det fortfarande några skolenheter som höjer alt sänker betyget i högre grad än andra skolenheter.

Resultaten i årskurs 9 visar på en positiv progression. Fortsatt är det en stor andel (6 procent) som når slutbetyg efter lovskola. Trots det finns det positiva tendenser att jämförelse mellan resultat i nationella prov och betyg är mer likvärdigt mellan skolor. Framförallt i matematik är likvärdigheten hög. Fortsatt är det i ämnet engelska som variationen är störst både mellan skolenheter och mellan NP och satt betyg. Fördelningen mellan de olika betygsstegen går åt rätt håll från tidigare stark övervikt på E och F till fler högre betyg. Andelen elever som klarar alla ämnen är fortsatt låg, även om det i år var en liten knuff i rätt riktning, vilket bekräftas av gymnasieskolans analys av att fler elever kommer till gymnasieskolan med avsaknad av ett eller flera ämnen.

Olika insatser har genomförts under året för att möta de behov som finns. Bland annat har utvecklare med inriktning svenska och matematik funnits för att handleda, utbilda och leda kollegiala nät-

verk för att stödja pedagoger på skolorna. För obehöriga lärare erbjuds handledning av utvecklar-grupperna. En annan insats är de övergripande kollegiala nätverken där lärare möts mellan skolor för att tillsammans fördjupa sig i undervisningen och olika metoder. Det är också ett tillfälle att diskutera bedömning och betygsättning vilket syftar till att bidra till en ökad likvärdighet mellan skolenheterna. I samband med nationella proven möts pedagogerna från olika skolenheter för att sambedöma. Även denna insats syftar till ökad likvärdighet och att stödja pedagoger som är ensamma i sitt ämne på sin skola.

Flertalet rektorer inom grundskolan lyfter fram att man har goda strukturer för lärande, undervisning och för elevhälsoarbete på sina skolor. De möter elevernas behov utifrån de analyser som görs på skolenheten. Rektorerna beskriver även de förutsättningar som utmanar. Ett område är rekrytering av behörig kompetens personal. De skolor som har stabila lärargrupper med rätt utbildning beskriver

rektor att det gör stor skillnad i undervisningen. De skolenheter som har svårare att bibehålla, samt rekrytera nya märker att detta försämrar elevernas möjlighet till kvalitativ undervisning. De årskurser där det i nuläget är svårast att rekrytera inom är åk 4 – 6 på enstaka skolor samt inom vissa ämnen åk 7 – 9.

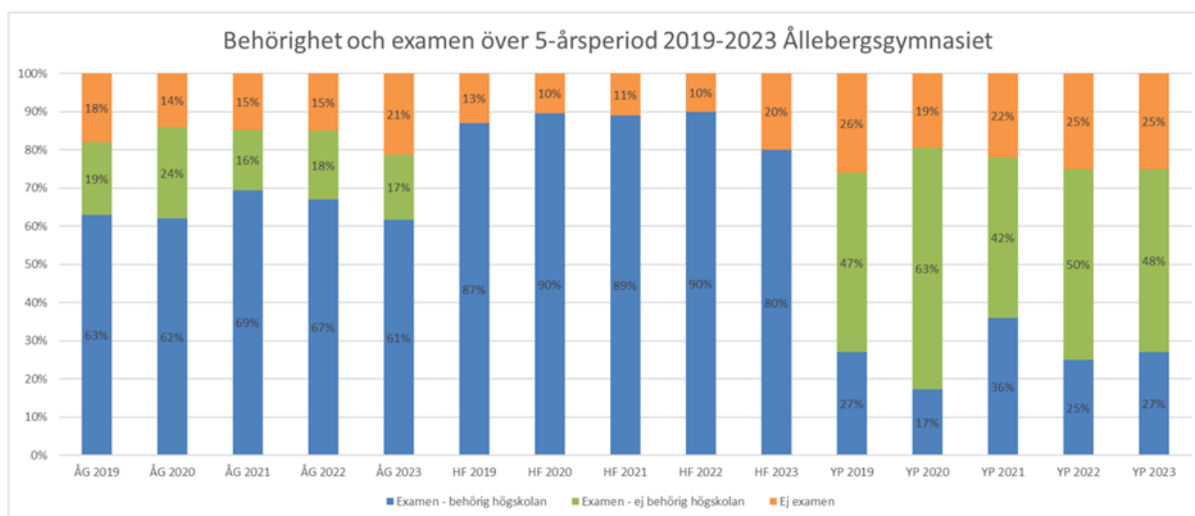
Flera rektorer beskriver att de har en välfungerande elevhälsa med välfungerande metoder att arbeta utifrån. Flera använder sig av metoden EHM, elevhälsomötet, där samtliga som arbetar runt elevgrupperna träffas regelbundet och gör en analys av vilka behov som grupper har. Rektorerna beskriver att behoven bland eleverna och grupper ökar och att de olika behoven varierar mer och blir fler. De elever som har omfattande och komplexa behov beskrivs öka genom skolgången. Här ser rektorerna att även erfarna lärare med mycket kompetens har svårigheter att ge dessa elever det stöd de behöver. Många gånger finns inte resurser eller kompetens inom den lokala elevhälsan för att stödja dessa elever. En rektor beskriver att en fungerande skolgång för socialt utsatta elever är deras största problematik och utmaning.

Andel elever som börjar nationella program och tar examen inom tre år har tidigare varit stabilt. Vi kan dock konstatera att det skett en tydlig nedgång efter detta läsår, från 85 procent 2022 till 78 procent 2023. Nedgången har i första hand skett högskoleförberedande program från 90 procent till 80 procent. Inom de högskoleförberedande programmen nådde fler pojkar examen medan inom yrkesprogrammen nådde högre andel flickor examen. Totalt når flickorna examen i högre grad än pojkar.

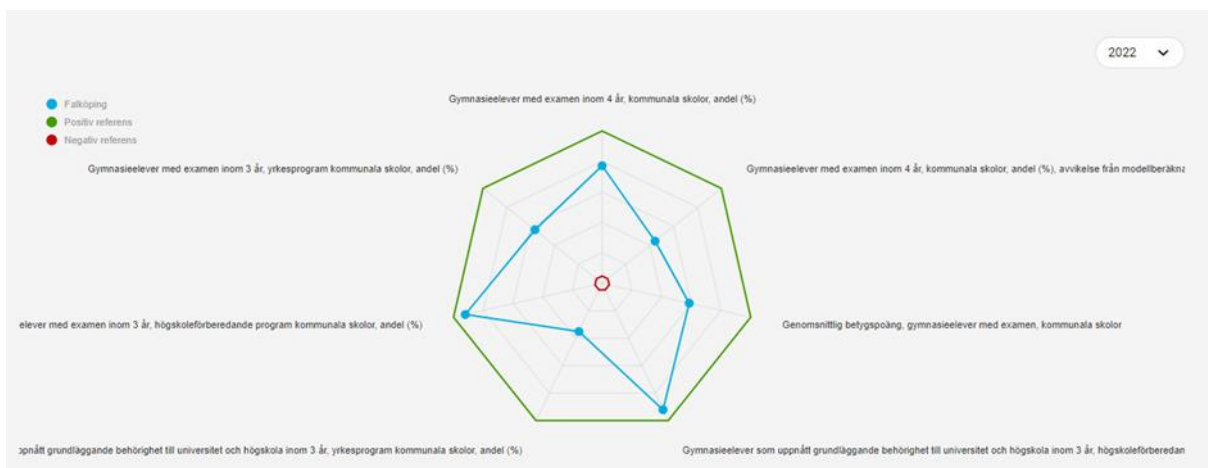
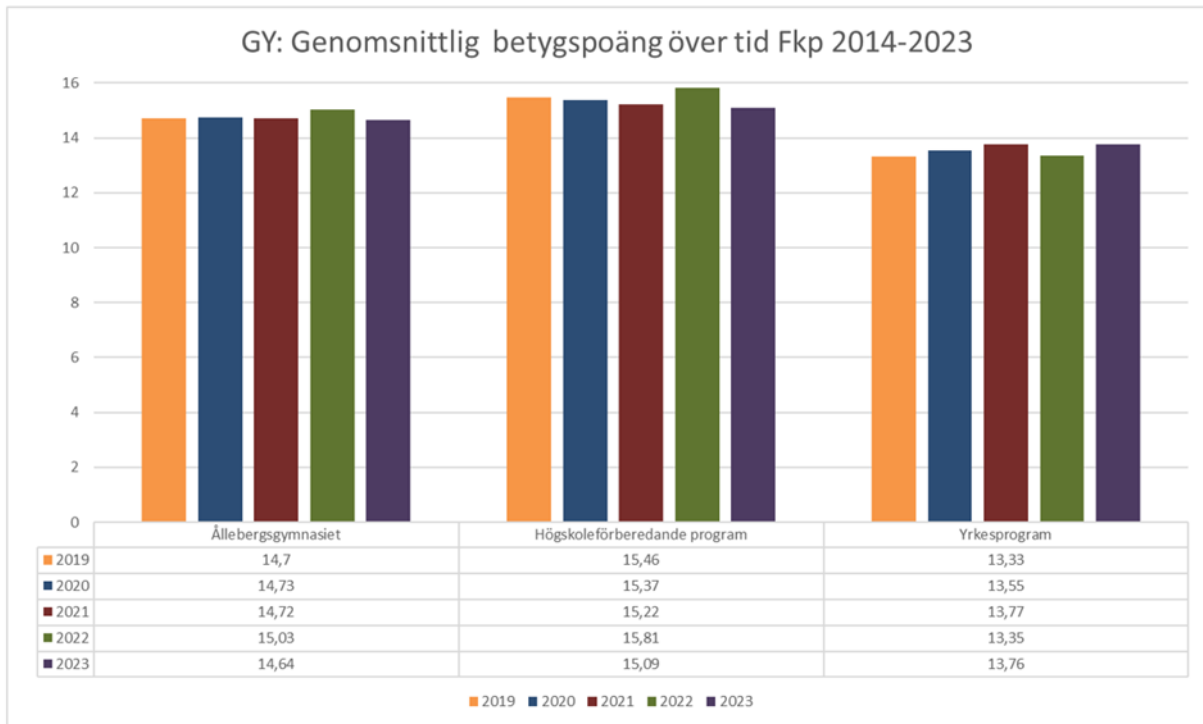
Andelen elever med examen på yrkesprogrammen har under de tre senaste åren varit stabilt runt 75 procent. Däremot varierar det mycket mellan år och klasser på yrkesprogrammen, då de är relativt små och påverkas snabbt av olika elevgrupper och sammansättning i gruppen. Andel som valt programmet som förstahandsval påverkar resultatet. 2023 var samtliga antagna till yrkesprogrammen (utom FS och VO) förstahandssökande. El-, Fordons- och Byggprogrammen hade ett stort antal reserver vid skolstart. Andelen elever med yrkesexamen som dessutom har grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier var 27 procent 2023 (jmf: 25 procent år 2022 och 36 procent 2021).

Den genomsnittliga betygspoängen har minskat något efter förra årets uppgång. Snittpoängen var 14,64 år 2023. (jmf: 14,72 poäng år 2021, 15,03 poäng år 2022). Nedgången har skett på de högskoleförberedande programmen: från 15,81 till 15,09. På yrkesprogrammen har snittpoängen ökat något från 13,25 till 13,76.

Måluppfyllelse Ållebergsgymnasiet

Andelen elever på yrkesprogrammen som slutfört gymnasieskolan med grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier har legat stabilt i flera år men med en topp 2021 på 36 % för att återgå till tidigare nivåer 2023 (27 procent). Från och med läsåret 23/24 har riksdagen beslutat att ändra skollagen och ge elever på yrkesprogram ökade möjligheter att få grundläggande behörighet till högskoleutbildning. De kurser som krävs för en grundläggande behörighet ska ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. Elever ska alltså inte behöva läsa utökad program eller använda det individuella valet eller programfördjupningen för att uppnå grundläggande behörighet.

Ållebergsgymnasiet har goda förutsättningar för att bedriva undervisning, både gällande stabilitet i ledningsgrupp, hög kompetens och behörighet i sin

personalgrupp, samt en välutvecklad elevhälsa. Gymnasiet har dessutom fungerande lärmiljöer som i stort möter de behov som finns. Även förutsättningar gällande elevers socioekonomiska bakgrund har förbättrats under det senaste året. Trots att förutsättningarna enligt statistik syns bättre så har målpuppfyllelsen backat. Rektorernas upplevelse av förutsättningarna är att de försämrats. Rektorerna beskriver att lärandeuppdraget har försvårats då fler elever behöver mer stöd, har sämre förkunskaper samt att omorganisationen som behövt göras i samband med IM:s minskning har påverkat klasstorlekar och förutsättningar för övriga program. Skillnaden som finns mellan statistiken och rektorernas upplevelse behöver följas upp.

Måluppfyllelsen för eleverna på Ållebergsgymnasiet har varit stabil över tid med variationer mellan grupper och program. Årets tapp behöver följas för att se om det endast är en avvikelse eller om det är en nedåtgående trend. Flickor fortsätter att lyckas bättre än pojkar även på gymnasiet gällande måluppfyllelse men utifrån skolenkäten, LUPP:en och trivselenkäter som gjorts så visar de att pojkar upplever skolan mer positiv medan flickor skattar skolan lägre.

Rektorernas analys när det gäller orsaker till låg måluppfyllelse kan sammanfattas enligt följande:

- Problem med hög frånvaro är en gemensam faktor för elever som inte når sina mål. Svårigheter att få frånvarande elever att ta emot stöd upplevs utmanande. I nästan samtliga fall där eleverna inte når examen har eleverna hög frånvaro.
- Ökande andel elever med psykisk ohälsa och sociala utmaningar. Även stress påverkar måendet, särskilt inom de högskoleförberedande programmen. För flera av dessa elever anpassas undervisningen och de lämnar gymnasiet utan examen men med godkända betyg i flertalet kurser och ett förbättrat mående.
- IMV-elever påbörjar gymnasieutbildning utan att ha godkänt betyg i matematik alternativt engelska. De har därför längre väg att gå i sitt lärande än sina klasskamrater. Eleverna hinner inte alltid läsa ikapp detta under de tre år de har på sig, men lämnar gymnasiet med många godkända kurser och något enstaka släpande betyg som ändå gör att de inte når examen.
- Trots aktivt arbete inom elevhälsan har vissa elevers resultat påverkats av faktorer som inte direkt är kopplade till undervisningen. Elevhälsan har bland annat stöttat elever med olika individuella behov och behov av anpassad studietakt.

Ytterligare ett område som rektorerna lyfter fram gällande den bristande måluppfyllelsen är det svenska språket. Flera elever har ett begränsat skolspråk och har med stöd i grundskolan klarat av behörighet till gymnasiet, men när nivån höjs så synliggörs utmaningarna. Elever på IM har haft studiehandledning på modersmålet men färre elever på de nationella programmen vill ta del av detta stöd.

Den trend som rektorerna ser att fler elever kommer till gymnasiet med färre godkända betyg, behöver följas upp och samlas kring tillsammans med grundskolans rektorer. Även trenden gällande ökad psykisk ohälsa är ett område som alla som arbetar med barn och unga behöver samlas kring. Elevhälsan på ÅG har flera personer inom samtliga professioner. De tillsammans med god struktur och samverkan mellan rektorsenheter leder till att de har stor kompetens att möta olika elevers behov. Andelen elever med stora komplexa behov ökar även på gymnasiet och då behöver alla interna och externa samverka för elevens bästa. Rektorerna belyser även att ett attraktivt gymnasium är en framgångsfaktor även för eleverna. När det blir högt söktryck på de olika programmen höjs intagningspoängen och eleverna har bättre förutsättningar att nå kursmålen.

Näringslivet efterfrågar arbetskraft och yrkesprogrammen har hög status och högt söktryck på Ållebergsgymnasiet. Industrin har ett stort behov av arbetskraft och i nuläget möts inte det behovet. Det arbete som pågår gällande dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning hoppas de ska möta denna utmaning. Beslutet gällande dimensioneringsarbetet innehåller förslag som syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Kommunikativa indikatorer	2019	2020	2021	2022	2023	Trend
Meritvärde i grundskolan åk9	222	207	219	217	209,7	●
Andel behöriga till nationellt program på Gymnasiet	80	77,8	84,1	82	83,9	●
Genomsnittlig betygspoäng på nationella program på gymnasiet	14,7	14,7	14,7	15,03	14,64	●

Skapa förutsättningar för ett attraktivare Falköping

Falköpings kommun ska vara en bra plats att bo, verka och leva på - en plats där invånare känner stolthet och trygghet

Verksamhetsredovisningen är en sammanfattning av vad som skett under 2023. Det är en redovisning av

den plan som är beskriven i VP 2023 – 2025. Underlagen som redovisningen utgår ifrån är bland annat statistik från Skolverket, dialoguppföljning med verksamhetschefer, rektorers kvartalsredovisningar samt uppföljning med ansvarig för respektive insats.

En väsentlig del för att nå målet, en attraktiv kommun, är att arbeta mot att bli en skolkommun i framkant! Att ha attraktiva förskolor, skolor och gymnasieskola är en för medborgaren mycket viktig faktor för att vilja bo kvar och för nya invånare att välja kommun. 2017 beslutades det om en ny skolorganisation. Målet med omorganisationen är att öka förutsättningarna för en likvärdig skola. Satsningen är en avgörande byggsten för att Falköping fortsatt ska vara en attraktiv kommun även i framtiden, både att bo och verka i.

Utifrån skolorganisationsbeslutet har vi idag många fina och attraktiva förskolor med lärmiljöer som uppfyller dagens utbildningskrav. Detta bidrar till att kunna rekrytera pedagoger till kommunen. Än är det en bit kvar för att komma i mål med grundskolan och det är fortsatt angeläget att hålla i och hålla ut, så att vi når hela vägen fram. Behovet av en ny 7 – 9 skola är fortsatt angeläget för att våra högstadiееlever ska få funktionella och utvecklande lärmiljöer att arbeta i.

Uppföljning av skolorganisationsbeslutet:

Det inre arbetet med att skapa rektorsteam med rektor och biträdande rektor fortsätter i samband med behov av nyrekrytering. I och med att organisationen ändrats till att ha både rektorer och biträdande rektorer upplever verksamhetschef för grundskola att det har underlättat rekryteringen av

nya skolledare. På de skolor där det är infört har det blivit en tydligare rollfördelning mellan rektor och biträdande. Två delar som upplevs positiva är att alla deltar likvärdigt på grundskolans verksamhetsmöten och att verksamhetschefen är chef för alla.

De övergripande kollegiala nätverken inom grundskolan (ÖKN) har fortsatt under 2023. Under året har det genomförts regelbundna träffar med fokus på att utveckla undervisningspraktiken för att bidra till likvärdighet mellan skolor. Efter utvärderingar som skedde i slutet av vårterminen framträdde några delar som behövde stärkas. Dels behövde all personal få en gemensam genomgång av arbetet och dels behövde rektorerna bli mer delaktiga i processerna. Under höstterminen har förändringar gjorts för att stärka arbetet. Samtlig personal har fått en gemensam föreläsning vid terminsstarten och rektorerna har frånt och med i höst egna handledningstillfällen med processledaren.

Byggnationer

Under 2023 har arbetet fortgått med att omvandla Gudhemsskolan och Vartoftaskolan till F-6 skolor. Efter upphandling av partneringentreprenör i december går nu dessa skolor in i nästa fas med projektering där verksamheten tillsammans med Fastighetsavdelningen, partneringentreprenör och arkitekt tar fram skisser inför om- och tillbyggnad. Allt för att skolorna ska möta upp mot de behov verksamheten har i form av lokaler.

Under hösten har förvaltningen arbetat tillsammans med Fastighet och service med att iordningställa den nya modulskolan för Högstadium Odenvi och strax innan jul stod den klar. Ett omfattande arbete relaterat till högstadiernas flytt har gjorts med allt från personalplanering till lokaler för idrott, hemkunskap med mera.

Sommaren 2023 flyttade Odensbergs Förskola in i sina nyrenoverade lokaler. Arbetet inför detta med planering av flytt, möblering och mycket annat hade pågått under hela vårterminen.

Under hösten 2023 har Flobyskolans utemiljö förbättrats utifrån satsningen på grundskolornas utemiljö. Lite av detta arbete återstår då kyla och snö försvunnit efter årsskiftet.

Byggnationer - aktuellt

EN BRA SKOLA FÖR VARJE ELEV

Gudhemsskolan
- Anpassning F-6

Odensbergsskolan
- Ny skolbyggnad

Odensbergs Förskola
- Om- och tillbyggnad

Kinnarps Förskola
- Nybyggnation, inklusive matsal skolan

Åsarps Förskola
Åsarps skolan
- Ny-, om- och tillbyggnation

Broddetorpsskolan
- Utökas med ÅK 6

Gustaf Daléns skolan
- Ny-, om- och tillbyggnation

Förskolan Urd
- Nybyggnation

Högstadium Odenvi
- 2 paralleller 7-9

Mössebergsskolan
- Utökas med ÅK 6

Vindängens skola
- Ny-, om- och tillbyggnation
- Utökas med ÅK 6
- Grundsärskola ÅK 1-6

Junibacken

Förskolan Trollet
- Nybyggnation

Kyrkerörsskolan
- Anpassning F-6

Centralskolan
- Anpassning F-6

Dotorpsskolan
- Utökas med ÅK 6

Vartoftaskolan
- Anpassning F-6

Åttagårdsskolan

Platåskolan
- ÅK 7-9
- Grundsärskola ÅK 7-9

- ✔ Klart
- ✔ Byggs
- ✔ Förstudie/Projektering
- ✔ Projektdirektiv
- ⚙️ Tidplanerad/Inte påbörjad

Skapa förutsättningar för ett näringsliv som utvecklas

Verksamhetsredovisningen är en sammanfattning av vad som skett under 2023. Det är en redovisning av den plan som är beskriven i VP 2023 – 2025. Underlagen som redovisningen utgår ifrån är bland annat

statistik från Skolverket, dialoguppföljning med verksamhetschefer, rektorers kvartalsredovisningar samt uppföljning med ansvarig för respektive insats.

Det livslånga lärandet är ett förhållningssätt som ska genomsyra hela förvaltningens processer. Att ungdomar och unga vuxna får rätt förutsättningar att fullfölja studier och/eller etablera sig på arbetsmarknaden är av särskilt stor vikt.

Det är viktigt att skapa goda förutsättningar för våra elever att genom prao, APL samt vägledning gällande studier och arbetsliv ge dem olika vägval för sina framtida liv. Ett led i detta är att ha en plan att arbeta utifrån. En ny plan har arbetats med under det gångna året. Vårterminen 2023 färdigställdes planen för Samverkan Skola Arbetsliv (SSA plan).

Uppföljning av Samverkan Skola Arbetsliv (SSA-plan) våren 2023

Under våren 2023 har arbetet varit inriktat på att förbereda och implementera planen för samverkan skola och arbetsliv (SSA). SSA-rådet har finjusterat planen och implementeringsplanen under våren 2023. SSA-planen presenterades i nämnd, förvaltningens ledningsgrupp samt på rektorsmöten. I slutet av vårterminen samlades SSA-ansvariga från olika skolenheter för en genomgång av den nya planen för att få fart och riktning på arbetet. Arbetet med planen påbörjades på skolenheterna hösten 2023.

Under maj månad var Falköping representerad på SSA-rikskonferens i Leksand. Det område som förvaltningen tog fasta på från konferensen är att SSA arbetet i grundskolan och framför allt arbetet i de

yngre åldrarna måste intensifieras. Ett fokusområde de närmsta åren kommer därför bli att få i gång SSA arbetet i de lägre åldrarna.

Under juni månad organiserade flera olika intressenter från BU och Dalénium en sommarkurs för i teknik för flickor i åk 8 som ett pilotprojekt. Det var 6 flickor anmälda som fick en bred introduktion av flera teknikföretag.

Under hösten har även ett pilotprojekt varit igång med fokus på att utveckla inriktad prao på gruppnivå. Det är vård- och omsorgscollege i Skaraborg som organiserar prao för grupper där elever i åk 9 får en mer riktad prao på olika arbetsplatser inom vård och omsorg. Det är ett nytt grepp som om det slår väl ut kunna gälla andra branscher så som industri. Det är 5-6 elever som kommer kunna pröva den nya formen i Falköping.

Plan för introduktionsprogrammen

Den plan som togs fram för introduktionsprogrammen och som började gälla 1 juli 2021, i syfte att stärka valmöjligheterna för denna elevgrupp, har följts upp och reviderats hösten 2022. Det finns ett behov av att göra denna plan mer konkret med tydlig inriktning på hur man kan stödja denna elevgrupp än mer. Under hösten 2022 påbörjades en process i att utveckla och förtydliga introduktionsprogrammen på Ållebergsgymnasiet av dåvarande rektor, vilken avslutade sin tjänst i februari 2023 och processen avstannade. Ny rektor var på plats först i juni samma år. Processen kunde därmed återupptas och en plan färdigställdes i oktober. Planen innebär främst att en förskjutning görs till att elever i huvudsak söker sig till IMY-programmet vilket främst innebär en etablering på arbetsmarknaden, än till IMA-programmet där fortsatta studier är den huvudsyftet. Detta kräver att en större organisationsförändring av programmet görs, vilket planeras träda i kraft till skolstart augusti 2024.

Kommunens organisation ska vara utvecklande och förnyande med en tillitsbaserad styrning

Verksamheterna är till för kommuninvånarna

Verksamhetsredovisningen är en sammanfattning av vad som skett under 2023. Det är en redovisning av den plan som är beskriven i VP 2023 – 2025. Underlagen som redovisningen utgår ifrån är bland annat statistik från Skolverket, dialoguppföljning med verksamhetschefer, rektorers kvartalsredovisningar samt uppföljning med ansvarig för respektive insats.

En lärande och utvecklande verksamhet

Skolutvecklingsarbetet inom barn- och utbildningsförvaltningen utgår från och styrs mot det som bidrar till att utveckla kvaliteten i undervisningen för alla barn och elever. Arbetet bedrivs långsiktigt, med en tydlig struktur samt med stöd i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det skapas en förståelse och samsyn, på alla nivåer i organisationen, för innebörden av kvalitet i undervisningen och för att skolans samlade uppdrag om kunskaper och värden ska ses som en helhet och rikta sig till alla barn och elever.

Forskning visar att kollegialt lärande ger vidgade perspektiv och kan på så sätt bidra till professionellt lärande, vilket i sin tur bidrar till barns och elevers lärande och till skolutveckling. Genom att systematiskt planera, observera, ifrågasätta och utveckla undervisning tillsammans, utvecklas en gemensam förståelse av hur det går för barnen eller eleverna, vad det beror på och vad som kan göras för att utveckla deras lärande. Dessa kollegiala processer är en förutsättning för att göra erfarenhet till beprövad erfarenhet samt att dra nytta av pedagogernas kompetens.

Inom både förskola och skola finns kollegiala nätverk som bidrar till skolutveckling, samverkan och likvärdighet mellan skolenheterna. Nätverken leds av nyckelpersoner som handleds i sitt uppdrag. Det

finns en tydlig planering även för yrkes-, ombuds- och nätverksträffar där olika utvecklare leder utvecklingsarbetet.

Övergripande kollegiala nätverk (ÖKN)

Sedan läsåret 2021/2022 har grundskolan aktivt arbetat med att skapa förutsättningar för kollegialt lärande mellan skolenheter. Första läsåret var arbetet inriktat på implementeringen av den nya läroplanen LGR 22. Där fokus riktades mot de nya skrivningarna i kursplaner och lärarna fick diskutera hur dessa skrivningar påverkar deras planering och genomförande av undervisningen. Nätverk mellan skolor skapades. Under läsåret 2022/2023 har implementeringsarbetet fortsatt med nya frågeställningar. Nyckelpersoner har lett gruppernas arbete och själva fått handledning i arbetet. Målsättningen är att utveckla undervisningspraktiken i Falköpings Kommun. Det vill säga utveckla en likvärdig undervisningspraktik (inte likformig). Ett annat mål är att ge alla lärare i kommunen möjlighet till kollegialt lärande för att utveckla undervisningen. Under höstterminen 2023 har kommunens lärare getts "redskap" till att realisera LGR 22. De har fått fortsätta att utveckla förståelsen av begrepp som kan hjälpa dem att besvara lärares kärnfrågor i undervisningen och utifrån begreppsbildning och teoretisk grund omsätta och pröva i undervisningen. Ett steg i att utveckla arbetet är att öka delaktigheten i ÖKN arbetet för rektorer, nyckelpersoner och lärare.

Processbaserat arbetssätt som stärker verksamheternas kvalitet

Arbetet med utbildningsplanen har implementerats. Revidering av planen sker i januari efter att verksamhetsplanen är beslutad och i augusti efter uppföljning kvartal 2. Kopplingen från förvaltningens analys till en beslutad plan är mer tydlig nu för verksamheten. Det är fortsatt viktigt att sammanhangsmarkera våra insatser utifrån framskrivna utvecklingsområden i planen. En utveckling är att för varje

utvecklingsområde även skriva fram förväntad effekt och hur det ska följas upp. I den bilaga 1 beskrivs vilka insatser samt uppföljning av dessa som skett under 2023.

Uppföljning av utvecklaruppdraget

Under det gångna året har utvecklaruppdragen inom grundskolan grupperats utifrån, språk- läs och skriv, matematik samt fritidshem. Till varje utvecklargrupp finns en framtagen handlingsplan som beskriver hur kommunen arbetar med dessa områden samt utvecklingsområden. Till varje styrgrupp finns

rektorer kopplande som är länken mellan utvecklare och rektorsgrupp. Det har upplevts positivt av de som leder utvecklargrupperna att närheten till rektorsgruppen ökat. Det finns även en tid avsatt på samtliga verksamhetsmöten där information och diskussion kring olika frågor och dilemman lyfts. Under augusti har utvecklargrupperna träffats tillsammans med utvecklingsstrateg och verksamhetschef och gemensamt gått igenom skolresultaten utifrån deras fokusområde. Utifrån analysen har sedan utvecklingsområden tagits fram som sedan finns med i handlingsplaner samt lyfts i de olika nätverk och forum som arbetar med dessa frågor.

NÄMNENS DELMÅL				UPPFÖLJNING				
Medarbetarna är kompetenta och har handlingsutrymme och inspirerar till utveckling och ökad måluppfyllelse				Årligen				
Andel förskolelärare 70%				Årligen				
Andel lärare fritidshem 50%				Årligen				
KOMUNIKATIVA INDIKATORER				2019	2020	2021	2022	TREND
Andel behörig pers Fsk				42,0%	44,0%	49,8%	50,6%	●
Andel behörig pers Fth				36,0%	37,0%	25,1%	22,4%	●
Andel behörig pers Gr				78,0%	78,0%	72,3%	78,8%	●
Andel behörig pers Gy				77,0%	76,0%	83,6%	85,3%	●

Verksamhetsredovisning

Verksamhetsredovisning

Det är ett minskande barn- och elevantal inom samtliga skolformer, men framför allt inom förskolan. Detta är väntat givet att Falköping haft ett lägre födelsetal de senaste åren jämfört med tidigare. Minskningen sker i huvudsak i den gruppen som väljer en annan huvudman. Undantaget är gymnasiet där den elevgruppens storlek är oförändrad, men antalet minskar på Ållebergsgymnasiet. Där ökar således andelen elever som väljer en annan huvudman.

Vi kan även se att antalet barn och elever minskar, inte bara i termer av födelsetal, utan även i andra ålderskategorier. Fler barn och elever lämnar alltså Falköping än som tillkommer. Det här är något som inte tidigare varit fallet, då har det snarare tillkommit barn och elever över tid.

Analys av verksamhetsförändring, jämfört med verksamhetsplaneringen för år 2023

Ett minskande barn- och elevantal är problematiskt för nämndens verksamheter. Då minskningen sker på många platser samtidigt är det inte säkert att nämnden kan genomföra organisatoriska förändringar som motsvarar minskningen pga att några i färre elever i många klasser inte nödvändigtvis innebär att skolans organisation kan minska eller struktureras om.

Den ökande andelen elever som väljer en annan huvudman på gymnasienivå är oroväckande då det dels innebär en högre kostnad per elev att driva gymnasieskola för Falköpings kommun, dels för att fler elever genererar det högre priset till andra huvudmän. Det är på ett generellt plan mer gynnsamt kostnadsmässigt att driva gymnasieutbildning i egen

regi, det finns dock brytpunkter där detta inte längre är sant. Än så länge har den brytpunkten endast passerats på ett program, det estetiska programmet, men om trenden att en större andel elever väljer en annan huvudman kan det innefatta fler program framöver.

Förväntad utveckling

Baserat på de fortsatt låga födelsetalen och de senaste årens demografiska utveckling i Falköping är den förväntade utvecklingen en fortsatt befolkningsminskning. Då barn- och utbildningsnämndens verksamhet i mycket hög grad påverkas av kommunens demografiutveckling kommer en fortsatt nedgång innebära stora utmaningar för nämndens verksamheter framöver.

Verksamhetsredovisning	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Prognos delår aug 2023
<i>Barn och elever i kommunens verksamhet</i>					
Förskola	1 287	1 300	1 287	13	0
Grundskola	3 928	3 875	3 928	-53	-14
Gymnasieskola	985	957	985	-28	-13
<i>Barn och elever hos annan huvudman</i>					
Förskola	502	414	502	-88	-82
Grundskola	200	165	200	-35	-33
Gymnasieskola	400	425	400	25	28

Personalredovisning

Personalredovisning

Inom förskolan arbetar ca 320 personer. Andelen lärare med pedagogisk utbildning ökar något i den senaste mätningen till 50,6 procent. Alla förskolor utom en har legitimerade förskollärare, den sista förskolan har en förskollärare med lokal behörighet samt handledning av legitimerad förskollärare. Huvudmannens målsättning är att andelen förskollärare ökar till 70 procent. Rörligheten inom förskolan under året har bland annat omfattat 13 pensionsavgångar. Rektorererna har annonserat ut totalt 28 tjänster under året (fördelat på 14 av kommunens 18 förskolor). Omsättningen kan inte anses hög på majoriteten av kommunens förskolor.

Inom grundskolan arbetar ca 500 personer. 2022 var andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen 78,8 procent vilket var en återhämtning från 2021 (72,3 procent). Flertalet rektorerna beskriver även att de har en stabil personalgrupp. Någon skolenhet har rekryterat ett stort antal pedagoger där flertalet nu är behöriga. Enstaka skolenheter i ytterområdena har under det gångna året haft stora svårigheter att rekrytera behörig personal.

Andelen elever/lärare har minskat under förra läsåret från 11,2 elever/lärare (2021) till 10,4 (2022).

Inom fritidshemmet arbetar drygt 110 personer. På 10 av kommunens 15 fritidshem finns lärare med inriktning fritidshem. Rektorerna upplever att det finns en viss rörlighet bland pedagogerna, samt att det är svårt att rekrytera till fritidshemmen i vissa ytterområden. Variationen mellan kommunens fritidshem gällande kompetens är mycket stor och skiftande. Ett fritidshem har 100 procent behörig personal medan ett annat inte någon behörig. Några fritidshem har över tid haft stor stabilitet i sin personalgrupp medan andra har över tid haft svårt att få till en kontinuitet i personalgruppen. Huvudmannens målsättning är att andelen lärare med inriktning fritidshem i första läget ökar till 50 procent samt att alla fritidshem har minst en behörig pedagog.

Inom anpassad grundskola har 33 personer arbetat under året. Av dessa är 11 lärare och 22 elevassistenter. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen har ökat succesivt från 64,7 procent 2018 till 77,3 procent 2022. Andelen lärare med specialpedagogisk examen var 50 procent 2022. Rekto-

erna redovisar att det är en stabilitet bland pedagogerna. Andelen elev/lärare har ökat marginellt från 4,4 (2021) till 4,6 (2022). I jmf med riket ligger vi något högre än snittet på 4,2.

På den anpassade grundskolan på Vindängens skola beskriver att de har en god personaltäthet men att det har varit en viss personalomsättning framförallt gällande elevassistenter under läsåret. Det finns god kompetens och hög behörighet bland lärarna. På den anpassade grundskolan på Högstadium Centrum beskriver att de har haft en stabil personalgrupp som arbetar inom skolformen.

På Ållebergsgymnasiet arbetar 176 personer. ÅG har en låg personalomsättning, och många av lärarna är legitimerade med lång erfarenhet. Inom de gymnasiegemensamma ämnena är behörigheten mycket hög. Andelen legitimerade ämneslärare är 92 procent. Andelen legitimerade yrkeslärare är betydligt lägre (32 procent) men samtliga har gedigen yrkeserfarenhet som gör dem behöriga enligt Skollagen. Enligt nationell statistik är behörigheten 83 procent på Ållebergsgymnasiet, vilket är i paritet med riket. Rektorerna beskriver att behörigheten som redovisas i den nationella statistiken är lägre på grund av att de bara redovisar legitimerade lärare. Dessutom felar statistiken ytterligare då IM-lärare som undervisar på grundskolenivå är legitimerade på grundskolenivå men rapporteras som obehöriga gällande undervisning för gymnasieskola i den nationella statistiken. Andelen elev/lärare har under de senaste tre åren legat stabilt med runt 10 elever/lärare.

Trots en stabil personalstyrka har det varit en viss omsättning bland yrkeslärare de senaste åren. Nya lärare utan lärarutbildning har rekryterats direkt från branschen, vilket kräver tid och stöd för att anpassa sig till lärarrollen. De nya yrkeslärarna besitter stor kompetens inom sina yrken, men övergången till att bli lärare har enligt rektorerna varit en utmaning. Mentorsprogram och stöd från befintliga kollegor används för att underlätta deras övergång till läraryrket och säkerställa kvaliteten i undervisningen.

Inom anpassad gymnasieskola har 22 personer arbetat under året. Av dessa är 8 lärare och 16 elevassistenter. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen inom gymnasieskolan var 76,1 procent vilket är en minskning från förra året. Trenden

har varit vikande från 2019 då 100 procent hade en pedagogisk examen. Även andelen lärare med specialpedagogisk högskoleexamen har haft en negativ trend från 57,5 procent (2019) till 24,6 procent (2022).

Ekonomiska förutsättningar

Nämndens budgetram för år 2023 och justeringar

Barn- och utbildningsnämnden beviljades 1 000tkr av kommunstyrelsen strategiska utvecklingsmedel, för finansiering av projektet Kraft.

Kommunfullmäktige beslutade att utöka barn- och utbildningsnämndens budgetram med 1 327tkr utifrån en kompletterande löneöversyn för 2022 samt en justering av internhyrorna.

Ekonomichefen beslutade på delegation att utöka barn- och utbildningsnämndens budgetram med 2 985tkr utifrån löneöversynen för 2023.

Budgetramförändring (tkr)	Flerårsplan 2023	KS § 72	KF § 55	Del Beslut löneöversyn	Budget 2023
<i>Verksamhetsområden</i>					
Förskola	-148 135				-148 135
Grundskola	-343 843				-343 843
Gymnasieskola	-99 007				-99 007
Övrigt	-283 715	-1 000	-1 327	-2 985	-289 027
Budgetram	-874 700	-1 000	-1 327	-2 985	-880 012

Ekonomiska underlag

för år 2023

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Prognos delår aug 2023
Verksamhetens intäkter	202 123	203 181	181 606	21 575	15 590
Summa intäkter	202 123	203 181	181 606	21 575	15 590
Personalkostnader	-630 907	-695 239	-654 917	-40 321	-19 329
Övriga verksamhetskostnader	-401 223	-414 141	-398 301	-15 840	-2 299
Kapitalkostnader	-8 293	-8 146	-8 400	254	0
Summa kostnader	-1 040 423	-1 117 525	-1 061 618	-55 907	-21 628
Resultat	-838 299	-914 344	-880 012	-34 332	-6 038

Analys av nämndens resultat

Barn- och utbildningsnämndens resultat för 2023 är en negativ avvikelse mot budget med 34,3 mnkr. Nämnden har stora avvikelser på intäkter, personalkostnader och övriga verksamhetskostnader. Avvikelsen på intäkter måste sättas i relation till avvikelserna på kostnadssidan då exempelvis ett statsbidrag som tillkommer är förknippat med motsvarande kostnad för nämnden. Nettoeffekten blir dock en fortfarande kraftig negativ avvikelse på både personalkostnader och övriga verksamhetskostnader. Främsta skälet till avvikelsen är att bemanningen har utökats jämfört med 2022, trots att verksamhetsvolymerna vikt nedåt. Flera skolenheter har negativa avvikelser gällande personalbudgeten inom intervallet 10 till 40 procent. Nämndens ekonomiska prognoser har under en längre tid varit negativa men trots det inte visat på underskottets egentliga storlek. Det behövs mer styrning och stöttning från central administration och/eller kompetenshöjande insatser avseende mål- och ekonomistyrning för budgetansvariga chefer/rektorer. Värt att notera är att det har funnits vissa försvårade omständigheter under året vad gäller uppföljningen i och med byte av ekonomisystem. Det förklarar dock inte underskottets storlek eller tidigare års negativa avvikelser.

Analys av resultatet, i förhållande med budgeterat resultat och delårsprognos per augusti 2023

Den första maj 2023 bytte Falköpings kommun ekonomisystem. Som en följd av det var inte utfallet per 31/8 rättvisande för barn- och utbildningsnämnden och således var heller inte prognosen baserad på rättvisande siffror.

Nämnden hade en prognostiserad negativ avvikelse mot budget under våren och trots ett lägre antal barn och elever vid starten av läsåret 2023/2024 än föregående läsår ökade nämndens kostnader ytterligare under hösten. Nämndens följde således inte budgeterade kostnader under början av året och inte heller förändringar i volym under året.

Verksamhetsredovisning

Resultat per verksamhetsområde (tkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2023			Budget 2023	Avvikelse 2023	Prognos delår aug 2023
	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto	Netto	Netto	Netto
Förskola	-132 519	60 993	-154 361	-93 368	-92 743	-625	14
Grundskola, anp grundskola	-327 874	7 933	-386 691	-378 758	-363 148	-15 610	-11 160
Gymnasieskola, anp gymnasieskola, kulturskola	-102 650	9 844	-135 448	-125 603	-120 482	-5 122	-324
Central barn- och elevhälsa		113	-41 977	-41 864	-38 119	-3 745	5 431
Central administration	-275 257	124 298	-399 049	-274 751	-265 521	-9 230	
Resultat	-838 300	203 181	-1 117 525	-914 344	-880 012	-34 332	-6 039

Analys av nämndens resultat per verksamhetsområde

Falköpings kommun bytte ekonomisystem och kodplan under 2023 och uppställningen i det nya ekonomisystemet skiljer sig från hur uppställningen var i det gamla. Det innebär att en jämförelse med föregående års bokslutssiffror per verksamhetsområde inte låter sig göras rakt av. Den nya kodplanen ger en bättre och mer transparent redovisning men jämförelsen med 2022 blir något missvisande. Utöver detta så är områden nu centererade kring respektive verksamhetschef och inte, som tidigare, skolform. Det innebär att exempelvis de anpassade skolformerna nu ligger tillsammans med grund- respektive gymnasieskola och inte under posten "Övrigt" som tidigare. Posten "Övrigt" är borttagen och redovisas nu som Central barn- och elevhälsa och Central administration. Central administration innefattar alla centrala poster såsom nämndsverksamhet, förvaltningsadministration, skolskjuts och interkommunala kostnader, men också kostnaden för förvaltningens lokaler. Merparten av förvaltningens externa intäkter i form av riktade statsbidrag redovisas även här.

Analys av resultatet per verksamhetsområde, i förhållande med budgeterat resultat och delårsprognos per augusti 2023

Samtliga områden redovisar 2023 en negativ avvikelse mot budget. Det skiljer sig ganska mycket mellan de olika områdena hur stor avvikelsen är, både procentuellt och i faktiskt belopp.

Förskola

Förskolan har den minsta avvikelsen, under 1 procent av förskolans budget. Det som behöver följas upp gällande förskolan är att man tidigare år redovisat stora överskott, vilket var prognosläget även under våren 2023. Om detta är ett trendbrott har

man med sig ett ökande och för högt kostnadsläge 2024.

Grundskola, anpassad grundskola

Grundskolan har under flera år haft en negativ avvikelse mot budget i flera. Avvikelsen 2023 är den största på många år och det som gör det än mer allvarligt är att den största delen genererades under hösten. Det är främst personalkostnader som ökat och det har inte följt grundskolans elevflöden, dvs de ökade personalkostnaderna kan inte tillskrivas ett ökat antal elever.

Anpassad grundskola håller sin budget för 2023.

Gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kulturskola

Gymnasieskolan har, likt grundskolan, flera år med negativa avvikelser mot budget bakom sig. Man genomförde under 2023 åtgärder för att uppnå balans, men dessa fick bara halvårseffekt 2023. Till skillnad mot grundskolan hade gymnasieskolan lägre personalkostnader under hösten, men utifrån att man också hade ett sjunkande elevantal var åtgärderna inte tillräckliga för att uppnå balans.

Anpassad gymnasieskola samt kulturskola hade ingen negativ avvikelse mot budget 2023.

Central barn- och elevhälsa

Den centrala barn- och elevhälsan (tidigare specialpedagogiskt centrum) har tidigare alltid redovisat en positiv avvikelse mot budget. I år har man genomfört en neddragning på centrum för flerspråkighet (CFF) utifrån minskade behov, men den omställningen gick inte att genomföra i den takt man först hade antagit. Utöver detta har kostnaden för projektet Kraft överstigit de medel nämnden fick från kommunstyrelsen för detta ändamål samt det statsbidrag som beviljades av Skolverket. I övrigt har den centrala barn- och elevhälsan hållit sig inom ram.

Central administration

Kostnaden för kommunens skolskjuts har blivit dyrare än förväntat under året. Dels har kostanden för ordinarieskolskjutsturer ökat utifrån drivmedelspriser o dyl och dels att antalet resor med taxi har ökat kraftigt jämfört med föregående år.

De interkommunala nettokostnaderna har en negativ avvikelse mot budget, trots att den posten höjdes inför 2023 utifrån ett stort underskott på denna post även 2022. Detta beror till stor del på att en större andel gymnasieelever väljer en annan huvudman än förväntat.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning (tkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Prognos delår aug 2023
<i>Investeringar</i>					
Inventarier	-5 730	-6 831	-6 300	-531	-500
Övrigt	0	0	0	0	0
Summa investeringar	-5 730	-6 831	-6 300	-531	-500

Analys av nämndens investeringar

Barn- och utbildningsnämnden håller sin investeringsbudget för 2023, utöver en kostnad på 500 tkr som föll ut 2023 men avsåg 2022.

Analys av nämndens investeringar, i förhållande med budgeteratresultat och delårsprognos per augusti 2023

Barn- och utbildningsnämndens utfall mot budget för investeringar är helt i linje det prognostiserade resultat under året.

FALKÖPING
KOMMUNEN